

A. M. D. G.

DISSERTATIO INAVGVRALIS
MEDICO-PHYSILOGICA
DE
CONCEPTIONE,

QVAM

DIVINA FAVENTE GRATIA
GRATIOSÆ FACVLTATIS MEDICÆ
INDVLTV

PRO GRADV DOCTORIS

IMPETRANDO

SOLENNI ERVDITORVM EXAMINI
SVBMITTIT

LVDOVICVS BALDINGER,

BAADENSIS - HELVETVS

AVTHOR.

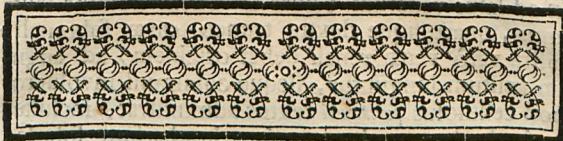
AD DIEM 10. MAJI 1747.

h. l. q. c.

ARGENTORATI,

Litteris SIMONIS KÜRSNERI, Cancell. Typogr.

A M D E
DISSESTITIO INAGRAIAZ
MEDICO-PHYSIOTOGICA
DE
CONDENE
DEO,
PARENTIBVS,
COGNATIS,
atque
AMICIS.

S. I.

Etymologiam *conceptionis* si desideres,
hanc tibi vel solus vocabuli intuitus
clariorē dabit, quam diuturnior,
& sedula grāci idiomatis interpreta-
tatio. Eft autem *conceptio* decepti
ab alterutro ovariorum maturi ovuli
per tubam fallopianam, præcedente coitu, ad ute-
rum delatio, ubi ovulum accedens maris femine im-
prægnatum ita constringitur, ut spongioſo ſuo cali-
ce ad uteri fundum radices agat; quæ res, ut ma-
gis eluceſcat, partes genitales utriusque ſexus sub-
 jungimus.

S. II.

Dictas statim genitales partes descripturi ab eo sexu incohandum duximus, qui medicis jure Nobilior auditur. In subjectis itaque hujus sexus jam jam puberibus ordinaria naturæ lege ex *aortæ* descendenteis parte anteriori pollicis circiter transversi inter-
vallo sub emulgentibus exeunt duæ arteriæ minores, non multum Capaces, quas *spermaticas* appellant.

A 2

Hg

Hæ ad latus venarum (quas & eodem nomine salutamus, quarumque dextra trunco cavæ subrenali, sinistra vero venæ renali debet originem) ad angulum acutum junguntur, sive communis involucro, quod cellulofus *peritonæi* textus administrat, inclusæ, nervis duobus, qui ex *parium* lumbarium sobole, & plexu renali ortum trahunt, stipantur. *Cremastere* munitæ annulum musculi obliqui descendantis penetrant, atque supra os *pubis* variis anastomosibus corpus pyramidale formantibus ad scrotum descendunt, ubi denique pauxillum supra testiculum in duos dividuntur fasciculos, quorum posterior, quem & minorem dicunt, *epididymidi*, anterior vero, qui & majoris nomine venit, vicino sibi resticulo distribuitur.

§. III.

Testiculus, cuius statim meminimus, est corpus ovale, glandulosum, quod extra abdomen in scroto continetur, constatque ex innumeris canaliculis albicantibus, subtilissimis varios in anfractus admodum tortuosos plicatis, replicatisque, quos inter se necrit membrana tenuis *albuginea* dicta, dein communis membrana obvoluti in corpore axin quandam referente convenient, sensimque in majores capacitate, pauciores numero canales collecti ad superiorem testiculi extremitatem uniti epididymidem constituant. Hæc laxiori nexu ope duplicaturæ tenuioris cuiusdam membranæ ex *albuginea* ortæ cum testiculis communicat, definitque in canalem (*vas deferens* nuncupatum) qui eadem via, unde egressa vasa spermatica, eidem cum cum his inclusus membranæ abdominis petit cavitatem, donec cum ipsis

muscu-

muscularum abdominis transferit annulum, ubi de-
mum vasa spermatica deferens in pelym retrorsum
abit, retroque corpus vesicæ urinariæ ad collum
usque ejusdem excurrit, ac per flexuram arcuatam
in seminalem sui lateris vesiculam terminatur.

§. IV.

Peculiaris quoque sub forma valvulae semiluna-
ris apparet duplicatura quædam, quam præter *septum*,
quod *vas deferens* cum alterius lateris vesicula format,
cum ejusdem lateris vesiculae extremitate constituit,
hæc ut delapsum liquoris ex vase in vesiculam con-
cedit, sic remeatum illius impedit.

§. V.

Vesiculae seminales à parte posteriori per membra-
nas nexæ sunt duo corpora oblonga albicantia, quæ
& intestinula cæca appellare conlueverunt. Hæc
in Gyros, Cryptas, recessus complicantur, in te-
stinum rectum inter & vesicam urinariam ita obli-
que sita, ut superiores eorum extremitates à se di-
stent, inferiores vero ad latera extremitatum *vaserum*
deferentium invicem uniantur. Mediante bino emissario
vase, quod jungi sibi ad angulum obtusum vide-
re est, effundunt hæ vesiculae liquorem suum uno,
plerumque duobus, raro tribus orificiis eminentiam
sive carunculam quandam perforantibus, quam cum
anatomicis aut *caput gallinaginis*, aut *vern* dices monta-
num.

A 3

§. VI.

§. VI.

Extat porrò *prostata* glandula illa magna substantiæ spongiosæ, quam cordiformem fibris muscularibus circumcinctam observamus, residetque ante vesiculas seminales collum *vesicæ* inter & *bulbum urethræ* hunc in modum, ut toto penitus cincto *urethræ* principio liquorem suum duodecim (si hominem spectes) distinctis suis fora minulis ad utrumque *veru montani* latu conspicuis in cavum urethræ emitat. Prostata in sequuntur *antiprostatae*, quæ sunt duo corpora glandulosa, in quorum structura idem reperire est artificium, quod in prostata, instillantque cavo urethræ eundem fere, quem prostata, humorem.

S. VII.

Mentula componitur ex duobus corporibus cavernosis & urethra. Corpora illa *ischio cavernosa* quidam nominant ab *osse ischio*, funtque duo tubuli ligamentosi admodum flexiles, qui fere cylindrici maximum *penis* molem constituent. Oriuntur à dicto *osse ischio* & *pubis* in unoquoque latere, ita ut in ortu sint distincta, postmodum vero ope *septimediæ* ad anteriores sensim evanescens in unum coalescent corpus, quod sub finem magis & magis gracile apparens extendit ad glandem usque, cuius hoc corpus interiore, canalis vero membranaceus quasi cylindricus collo vesicæ continuus, qui urethra dicitur, constituit exteriorem ejus substantiam. Currit hic canalis ad extremum usque glandis in fulco quodam, quem in inferiore penis parte formant duo corpora cavernosa. Crafissimum existit cavernosum hoc glandis corpus

corpus finem prostatæ inter & unionem corporum ischio cavernosorum, ubi abit in corpus oblongum pyriforme, quod *bulbum urethræ* anatomici nuncupant, ast factum decursu tenuius ad anteriora corporum cavernosorum rursus intumescit, flexumque extorsum relinquit ad extremum glandis aperturam *urethra orificium* appellatam, exteriorem posthæc sponsiosam glandis superficiem constituit, quam *pene* flaccido tanquam defendrix ambit membrana *præputium* vocata, terminaturque dicta glandis superficies in eminenti suo fimbria circa nexus præputii, quæ sub nomine *corona glandis* nobis innotescit.

§. VIII.

Glans penis ejusdem fere, qua gaudent corpora Cavernosa, est structuræ, si unicum excipias discrimen, quod hæc tecta sola epidermide papillas nerveas obnuditatem maxime sensiles continentem *voluptatis dolorisque* constituat. BOERHAAVE §. 654. In mentulam hoc modo constructam emanat humor ex arteriis, quas ex hypogastricis iliacis externis, & cruralibus oriri deprehendimus. Harum primariæ nobis constant sub nomine arteriæ pudendæ; advectum revehit humorem vena in penis dorso decurrens, atque in hypogastricam sese insinuans. Nervos paria lumbaria & sacra copiosos subministrant.

§. IX.

Musculi erigendo peni, ac semini ejaculando servientes passim numerantur undecim, utpote *erectores* duo, qui ossis ischii tuberculum inter & initium corporis

poris cavernosi oriuntur ; quo fit ut latō uterque tendine in cavernosa sui lateris corpora inseratur. *Duo acceleratores*, qui ab intermedio bulbo urethræ tendine, ex quo assurgunt, & bulbo cavernosi appellantur, dicto tendini adinstar musculi penniformis ad inferiora ligament interossei ossium pubis & unioni muscularum transversalium *penis* cum cutaneis ani sphincteribus adnectuntur ; unde facti sensim latiores subbulbum, quem contingunt, ad patriam usque ligamenti suspensorii penis reginonem procedunt, ubi demum carnola duo hujus musculi plana separantur, & oblique antrosum ad latera corporum cavernosorum, quibus se se inserunt, progrediuntur. *Duo transversi*, qui & triangulares dicti suam debent originem radici rami cuiusdam *ossis ischii*, estque illorum juxta marginem ligamenti interossei ossium pubis ad prostate apicem usque transversalis decursus, ubi una extremitate sibi juncti musculum fere digastricum constituent. Quatuor sunt numero musculi, quos *prostatis* salutatos in superiores, inferioresque dividunt. *Duo superiores* à parte superiori internæ ramorum ossium pubis faciei ad prostatam, duo autem inferiores à symphysi ramorum ossium pubis cum ischiaticis ad eandem quoque se extendunt. Undecimnn recensitos huc usque inter musculos occupat locum *dilatator urethræ posticus* dictus, quem cum aliis *Littry* ejus in ventoris sectoribus asserere non veremur ; estque ille fibrarum fasciculus, qui tam ab anteriore, quam inferiore intestini recti parte prodiens & ad inferiora & ad posteriora urethræ adnectitur.

§. X.

Absoluta partium genitalium sexus *nobilioris* descriptione, de earundem porro usu breviter agamus necesse

necesse est, quem cum Physiologis hunc esse obser-
vato : recipit, ut superius innuimus, arteria sperma-
tica sanguinem purum ex aorta descendente eo de-
fæcaciorem, quo minoris diametri subit vasculum,
illumque per corpus pampiniforme transfert ad testes
ubi combinatæ particulae gelatinosæ a peripheria per
innumera vascula ad centrum quasi delatae per latera-
les poros secreteæ ope structuræ testiculi attenuatæ
nerveis spiritibus turgidæ colliguntur, sicque tandem
liquoris seminalis formam induant, qui seminalis de-
nique liquor per globum epididymdem vi cre-
masteris per vas deferens ad vesiculos seminales ad-
vectus nonnihil spissescens moratur, nullaque subse-
cuta excretione, per vasa bibula (quam sententiam
cum D. D. BOERH. & HOFFM. probabilem arbit-
ramur) absorbetur, & ad totam rursus sanguinis
massam refunditur.

§. XI.

Spiritibus itaque animalibus quacunque ex
causa in nervos muscularum penis erectorum plus
solti influentibus pars penis superior ossibus *pubis*
alliditur, corporum cavernosorum radices ad tubera
ossum *ischiorum* trahuntur, comprimiturque vena
magna dorsum penis percurrens, cumque humor in
venis præputii minorem tunc pressionem sustinenti-
bus, accumuletur, attollitur mentula, majorque
venæ magnæ ad ossa *pubis* fit allisio, unde accedit, ut
rigeat penis, rubeat, erigatur. Convulsi glandis nervi
reliquos membranas vesicularum seminalium comple-
xos reddunt sensiles ; unde pressum fibi inclusum fe-
men ad caput *gallinaginis* deferunt, quod liquore agen-

B

tibus

tibus prostatarum musculis expresso dilutum per urethram ope musculi dilatoris postici Littry, ut & musculorum transversalium dilatatam adjuvantibus acceleratoribus durante papillarum glandis nervorum convulsione vi magna ejicitur.

§. XII.

Expositis partibus genitalibus sexus nobilioris, quibus gaudeat sexus sequior, porro inquirendum est, & licet in illarum expositione fusius agere nostri videatur propositi (conceptio enim, de qua nobis sermo, huic sexui propria est) illas tamen præfertim externas, quæ systemati nostro parum inserviunt, non nisi obiter attingemus.

Externæ itaque partes sequenti prostant ordine: præter *Pubem*, quæ & *mons veneris* dicitur, *alæ* duæ, aut labia totidem, quæ pluribus pertusa glandulis liquorrem sudant unctuosum. *Clitoris coli* maris in omnibus simillima, dummodo minorem illam, & non perforatam dixeris. *Meatus urinarius*, cui fixa fedes sub clitoride. *Nymphæ*, quæ sunt duo corpora ob copiosas nervorum papillas maximè sensilia, referuntque Christam sub galli gutture pendulam. *Orificium vaginæ*, quod partibus externis imponit coronidem.

§. XIII.

Internarum partium *vagina* prima est, oriturque orificio urethræ inter & fossulam naviculariem, unde membranula, quæ *Hymen* dicitur, mediante vel carunculis myrtiformibus arctiori reddito orificii diametro versus interiora ad collum usque progreditur, ejusque ambit orificium haud secus quam *duodecimum* circumdat ventriculi *pylorum*. Structura ejus, qua

qua vasculo-spongiosa plus minus crassa multis irrigua vasis gaudet, peculiari obtegitur membrana satis rugosa, quæ præter lacunas ad urethrae latera innumeris perforata foraminulis conspicitur, quorum ope extantes ibidem glandulæ humorem seroso-mucosum lubricandis partibus destinatum exsudant.

S. XIV.

Uterus sub forma trianguli intus cavus, albicans extus appetat. Vesicam inter & intestinum rectum piro molliori manu compresso haud absimilis ita fitus est, ut pars ejus latissima seu fundus posteriora & superiora, collum vero seu pars ejus angustior anteriora, inferioraque respiciat.

Partes uteri in latus porro & angustas dividuntur, latarum, quarum duplex est facies, una ad intestinum rectum, ad vesicam altera prospicit. Angustarum seu marginum unus in dextra, alter in sinistra pelvis parte eum in modum reperibilis, ut æqualiter utrinque reclinet uterus. Uterque ad basin angulus exiguo terminatur foraminulo vix setam porcinam excipiente, quorum quodvis tubæ fallopiæ respondet. Angulus ad collum seu apicem majori transversali apertura (quam *os uteri* vel orificio internum appellant) donatus reperitur.

S. XV.

Cavitas uteri, quam triangularem quoque observamus, subtilissima undique cingitur membranula, cuius superficies sat plana, æqualis in fundo, orificium versus majores nocta rugas pluribus pertunditur foraminulis, quæ presso utero fundunt sanguinem.

nem. Facta propior orificio uteri dicta superficies in duas distinguitur laterales partes mediante linea recta, alias ad latera oblique vergentes lineolas emittente, quarum in intervallis parvas reperire est lacunulas, quæ humorem plus minusve mucilaginosum sudantes orificium uteri obstruant.

Vasa uteri quod attinet, oriuntur illa ab arteriis venisque hypogastricis tam in ex-quam in interna uteri parte miris anastomosibus inter se communicantia. Nervos utero paria lumbaria, sacra, & intercostale copiosos ministrant. Vasa Lymphatica maxime nobis exhibet membrana, quam a peritonæo accipit uterus.

Uterum hoc modo constructum quædam peritonæi portio congettis, quæ extima seu communi vesicæ tunica, ut & anteriore tecta uteri superficie ad latera ejus ad pelvim usque expanditur; ubi duplicaturam quandam constituit, quam *ligamenta lata*, seu alas *vespertilionum* uteri salutant. Conjungit duplēcēm ejus lamellam alia cellulosa quædam intermedia.

Dictæ vespertilionum alæ complectuntur & tubas fallopii & ovaria. *Tubæ Fallopii* seu fallopianæ sunt duo corpora oblonga, curva, quæ cavitatis perexiguæ ab angulis ad fundum uteri orta sensim capacitate adacta in lacinias desinunt, quæ *fimbriae* dictæ & numero & longitudine inter se discrepant, earumque longissima adnectitur ovario, reliquis liberè fluctuantibus. Fibris constant carneis longitudinalibus, oblique circularibus, mollique interius membrana quasi glandulosa obteguntur, quæ ob ichorem, quo continuo oblinita est, concretionem a partibus abaret.

S. XVI.

S. XVI.

Ovaria, quæ & testes muliebres a veteribus dīcebantur, sunt duo corpora albicantia, ovalia, plana, oblonga, magnitudine tamen virorum testibus longe inferiora, quorum sedes ad uteri fundi latera, continentque sub textura compactiore spongiosa sphærulas ope calicis non nihil crassioris ipsi ovarii substantiæ concretas, pellucidas, humore lymphatico appositi ad ignem ovi albuminis instar concrescente refertas; suntque illæ sphærulæ, quas *ova* vocant, horum spongiosa quodlibet textura circumdatur.

Ova hæc in omni sano sequioris sexus subiecto naturaliter reperiuntur, hoc tamen cum discrimine, ut ante pubertatem perexigua, post hanc sensim majora, tempore autem proliferationis maxima conspiciantur, verum appropinquante senectute sensim rursus imminuuntur, ita tamen, ut, quemadmodum voluit HOFM. non evanescant penitus.

S. XVII.

Visis cognitisque genitalibus utriusque sexus partibus, locus porro, modus, & capax conceptionis ætas inquirenda nobis restant, *de quibus ex ordine acturi dissertationem nostram terminabimus.*

Conceptionem nec in tuba, nec in ovario, sed in uteri cavitate peragi communis antiquorum opinio cum sacris Litteris Job, c. 31. v. 15. Affirmat, quæ sententia utpote rationi, neotericorumque observationibus convenientior eo magis præferenda nobis videtur, quo concipi minus possit, qui vel minutissima etiam profilientis feminis portio ingressa arctif-

simam viscosa materia obfitam uteri aperturam (ubi violentior semenis, quo erumpere confuevit, retardatur impetus) per angustissima, pituita plerumque obstrusa, tubarum foraminula ad ovariorum sedem usque pertingere, validam eorum tunicam perforare, ovulumque imprægnare queat. Néque tam arcta est fimbriarum, quibus erecta tuba ovarium amplectitur, conjunctio, quæ semen prolificum per tubas illuc delatum in ovarii tubulos potius, quam in abdominis cavitatem penetrare cogat.

Factum itaque hanc in rem à clariss. & doctiss. D. GRAFFIO experimentum non in homine, sed in animalibus uteri bicornis rati habeatur. Nos concipi hominem in cavitate uteri afferentes foecundationem in tuba, aut ovario non nisi rarissime fieri admittimus.

§. XVIII.

Modo conceptionis varias de materia & causa efficiente authorum opiniones præmittimus. Materiam plurimi veterum cum HYPOCRATE, quibus ex NEOTERICIS & LA MOTTE subscribit, viri mulierisque semen statuunt, ex quo peræque, ut putant, prolifico, facta debita proportionataque commixtione foetum formari crediderunt. Verum sententiae hujus infirmitas ex perbrevi, quam subjungimus, refutatione, manibus, ut ajunt, palpabitur; si enim ex mente eorum utrumque semen omnes ad perfectum formandum hominem partes promiscue contineat, necessario sequitur, ex foecundo quolibet coitu duos semper & plures homines producendos, nec fore possibilem conceptionem tubarium, quod & absurdum, & experientia contrarium est.

ARI.

ARISTOTELES lib. I. c. 20 & lib. 2. c. 4. de generat. animal. (quem cum Averroë pluribusque aliis Avicenna sequitur) omnem in virili femine vini prolificam reponit, cuius concursu hærens in utero excrementum menstruum foetus producendi per se incapax in coagulum lactis abire, sicque imprægnari sustinuit, quæ sententia ab inventione testiculorum in fœminis, exulare cepit, nosque illam sanæ rationi, conceptui tubario, ut & factis recentiorum experimentis prioris ad instar contrariantem rejicimus.

In assignanda causa efficiente variat antiquitas, sunt, qui animam matris, cui generatricem, alii, qui propriam foetus animam esse existiment, cui alteratricem facultatem substituunt, quarum una (ut somniant illi) materiam ad generationem prædisponit, altera ex illa præparata foetum penitus conficit. Verum missis antiquorum somniis, quid de re tantæ obscuritatis sentiant recentiores, paragrapho sequenti inquiremus.

S. XIX.

Detectis recentiorum industria fœminarum ovaris, confirmatoque institutis experimentis ovorum usu duas in classes circa modum conceptionis autores abeunt, quorum alii vim seminis activam, vermiculos alii spermaticos dictos propugnant. Sua utriusque sententiae fundamenta non defundit, quibus tamen nititur posterior, prævalere nobis videntur iis, quæ pro vi seminis activa adducuntur ; hinc nos exposita duntaxat sententia priore, illique relicta sua probabilitate, posteriori subscribemus.

Primæ sententiae propugnatores ovaria inesse fœminis referunt ovorum fœcundandorum plenissima, in

in quibus rudimenta foetus haud aliter, quam planitam integrum in perexiguo feminis grano delineatam reperiri contedunt. Habet igitur secundum illos in ovulo mulieris partes complicatas, quotquot hominem componunt, in quibus nil nisi motum, aut impetum desiderare posses, quem illis appulsi ad ovulum feminis pars subtilissima, vividissima, nobilissima, vel aura, ut vocant, seminalis tribuit penetrando ovuli porulos, ubi contenta liquida ante inertia in motum ciet, eamque sensim illorum parit immutationem, ut apta evadant foetus rudimenta ovulo inexistentia intrare, evolvere, nutrire. Est itaque juxta illos fœcundatio nil, nisi motus impressio, quem ministrat animali in ovulo mulieris contento spirituosior feminis masculi substantia.

§. XX.

Motivorum, quæ aliam nos in sententiam trahunt, primum est, quod semen virile, cui occultam quandam, singularemque prima foetus in oculis latentia stamina animandi facultatem inesse perhibent, ad ipsam conceptionem conferre prorsus nihil possit, cum non sit, nisi nutrimento vermiculis spermaticis, quos & Adversarii in semine admittunt, titilationemque duntaxat, quam tempore coitus mulieres in vagina & ad uteri orificium experiri dicuntur, promovet.

Esto etiam, vim quandam singularem in spermate virili admittamus, hæc tamen non nisi in proportione particularum, tubulorum poris correspondientium consistat necesse est, formalis enim conceptionis in ipsa Adversariorum hypothesi præter agitationem, expansionemque nihil involvit; jam autem nihil obstat,

stat, quominus vim parem tribuere possimus humoris,
quem foemina ipso in coitu, aut extra hunc polluta
fertur profundere.

XXI.

Alterum contrarium amplectendi sententiam
motivum est, quod concessa iterato feminis facultate
ovi imprægnandi, nondum hucusque sit demonstra-
tum in esse ovulo facta gratis rudimenta foetus, sed
contrarium potius ostendi possit per analogiam,
quam , cum viviparorum generatio investigatu sit
difficillima, in subsidium vocare minime prohibe-
bimur.

FABRICIVS AB AQUAPENDENTE & MALPI-
GHIUS, viri propter eximiam, quam sibi in rebus
medicis acquisivere scientiam, immortali fama di-
gnissimi, in ovo gallinæ discrimen observarunt ma-
ximum, ut enim illis ovum non imprægnatum
sine ulla mutatione, sine ullo pulli vestigio reper-
tum, sic illud, quod galli incubitu fœcundatum,
invenente primo cicatricula intus notatum, mox ver-
miculus illis visus, qui explicatis sensim partibus
formam pulli eo magis induit, quo accedit propius
dies exclusionis. Ex quibus necessario inferes, fo-
etus rudimenta semini, non ovo inesse, eo quod ovum
gallinæ mutationem tum prius pati observatur, cum
galli exceptit semen.

S. XXII.

Tertium, opinionem de vermiculis sectandi
motivum nostrum est, quod admissis etiam in ovo
C pulli

rudimentis, plurima tamen adversarii phœnomenia suo in systemate explicare nequeant; sic enim factæ jamdudum quæstioni, cur ex concubitu Africani cum Europæa progeneretur Æthiops? ab illis hucusque nondum satisfactum est. Nec sufficiens, imò nulla est eorum responsio ad quæstiones: cur duo foetus concrescant, cur caput in hoc, pes, vel aliud in alio desideretur membrum? qualia tamen, aliaque diversi generis plurima monstra in lucem prodidisse experientia comprobatum est, quæ profecto cum perfectio-ne animæ, cui illi perfectam hominis formationem tribuunt, convenire non possunt. Quid? quod modum concretionis duorum foetuum explicatu impossibile esse arbitramur, dum juxta adversarios in ovulo uno unius duntaxat foetus rudimenta reperire est. Posito porro, non concesso, omnes ovulo producendi hominis inesse partes, quærere licebit, num partes illæ ab anima matris in ovulo formen-tur, vel utrum illas in ovulo jam formatas secum mulier in lucem conferat? non primum, quia tanta facultas animæ gratis tribueretur, non secundum, quia Eiam primam omnium matrem complexum dicere posse partium omnis hominis, qui fuit, est, & erit. Quod non modo absurdum, sed & impossibile.

§. XXIII.

Exposita adversariorum sententia, eam de vermiculis spermaticis, cui & nos subscripturos Spho-
19no diximus, explanare aggredimur.

Reperiri in semine maris (marem intellige ani-malium cuiusvis speciei) vermiculos spermaticos ex-perimenta rite instituta comprobant, & tanta qui-dem

dem in copia, ut teste LEEUWENHOEKIO viro celeberrimo, unica feminis gutta eorum plura milia contineat, clareque, sed ob parvitatem corporis non nisi oculo armato conspiciri queant. Nec alieno tantum testimonio nitimur, sed nobis ipsis vice ter-tia obtigit conspicere animalcula ejusmodi canino in semine, quod vir experientissimus D. GRAUL Phys. exper. Professor celeberrimus in lectionibus privatis vitro objectivo mycroscopii anglicani inspersum aqua non nihil diluebat; ubi ope minimæ lentis animalcula cernebamus numero, ut nobis videbatur, infinita quæ sursum, mox facto deorsum motu crassior rem feminis partem haud raro secum ferebant, nihil tamen in iis præter caput crassius, caudamque subtiliorem discernere valebamus; utrum vero oculorum acies LEEUWENHOEKII, arteriarum cum venis anaatomosin discernentis, delusa non fuerit, ejus relinquimus fidei.

§. XXIV.

Misso itaque, vi coitus ordinarii, in uterum maris femine, vermiculi spermatici, quibus id scatet innumeris BOERH. §. 673. in ea parte, qua ovum valorum jam omnium rupturam passum ovario adnexum erat, per vasa materiæ nutritiæ olim receptitia dicti inquam vermiculi adveniunt ovuli foecundandi ergo; ubi nunc agilior eorum (vel duo subinde unde gemini) vivaciorque per calicis intrusus foramen ita extenditur, ut occupato ovi longitudinis omni spatio ad foramen calicis cauda sua ingressum aliis præcludat.

Nutritus usque in utero vermiculus capto sen-sim
C 2

sim incremento, postisque paulatim vermiculi exuvias, formam explicat hominis, sub tegmine vermis ante latitatem. Testa postmodum seu rupta ovi tunica post menses novem homo prodit in lucem. Quæ omnia confirmare videtur propheta regius hæc in verba ingemiscens: *Vermis ego sum & non homo.*

§. XXV.

Sapientissimum rerum omnium conditorem frustra nihil produxisse, indubitata veritas est; cum igitur vermiculi nostri spermatici (quibus carent ovula mulierum) in omni fœcundo maris semine sint reperibiles, usus eorum aut finis quidam assignetur necesse est, quis autem ille alius, nisi fœcundatio ovuli? non vulgare huic nostræ sententia accrescit robur ex observatione, quam factam perhibent in semine puerorum, senum, aut lue venerea infectorum hominum. Priorum sperma nullos, horum vel languidos alit, vel mortuos continet vermiculos. Quemadmodum insuper in testibus eorum, qui generandi habentur impotes, vivum aliquod ejusmodi animalculum observare non est, sic nec ferax est vermium semen illorum, qui ponere modum libidini vel nolunt, vel nesciunt. Ex vermiculo denique formari foetum probat figura, quam hic recens exhibit vermiculi, qui & ab aliquo coitus intervallo oculis in oculo clare discerni potest, cum ante nihil in eo conspiciebatur.

§. XXVI.

Solam rationem si excipias, hominem animal dices cæteris omnibus (putato animalia perfecta) æquale

æquale, in quorum quolibet genere æqualis quoque servata est naturæ proportio. Sic sive sunt singulis arteriæ, venæ, tracheæ, humores, viscera; sic nervis gaudent, quæ de loco in locum moventur, musculis, fibrisque, cunique plus aut minus eadem fere omnibus organa habentibus diversas nemo leges statuet, sic eadem quoque omnium erit lex generationis.

Apparentiæ, quas in generatione insectilium præcipuas spectamus, tres numero sese offerunt. Prima vermis, aurelia altera, animalis tertia suo in genere perfecti. Iisdem & hominem subjectum mutationibus reperies, vermem si illum in femine maris, aureliam si in ovo mulieris, hominem si denique illum contempleris, dum testa exutus prodit in lucem.

§. XXVII.

In rebus physicis cum non semper a priori argumentari possimus, a posteriori quandoque argumentemur necesse est; hinc comprobante existentiam vermium spermaticorum oculari experientia, ratio sufficiens afferri non poterit, cur systema de vermiculis non sit longe præferendum, in quo omnes naturæ effectus aptius clariusque explicantur.

Est igitur foeminarum uterus foeti, quod tellus est plantarum semi; ut enim hæc injectum sibi semen non nisi recipit, humore & calore foveat, sic ille quoque non nisi receptaculum est vermiculi, cui in foetu abeundi calorem debitumque nutrimentum subministrat. Ex quo patet optime deductum esse conceptus vocabulum, nec ineleganter dici in textu he-

C 3

brai-

braico prodiisse posteros ex lumbis Adæ , Evam vero ab Adamo cognitam concepisse & peperisse.

§. XXVIII.

Ad objectionem adversariorum ex multitudine vermium , quos vel unica seminis gutta continet , plures quoque embryones in utero inferentium , respondemus produci ordinarie unum , nec esse indecens , ut reponunt illi , authore naturæ vermiculorum uno in foetum abeunte , perire cæteros ; suam enim Deus in operibus suis ostendit munificentiam , quam in regno vegetabili maximam mirari , venerari que cogimur ; si enim omne plantarum semen foret foecundum , iis capiendis spatium globi terrauei infinite continuo ampliaret Deus necesse esset . tanta igitur si Dei est in conservatione plantarum providentia , cur minorem illam in propagando genere humano (quod genus animalium perfectissimum est) esse credamus . Quid ? quod tanta vermiculorum multitudo necessaria ideo esse videtur , quia rariores illi rariorem quoque facerent conceptionem , nulla enim dari potest ratio , cur si unus aut alter tantum foret vermiculus , ad exiguum valde calicis foramen immediate feratur , cum ad aliam æque ovi partem posset appellere . Ad certiorem igitur reddendam conceptionem major necessario vermiculorum numerus requiritur .

§. XXIX.

Quod nobis ex LEEUWENHOCKII testimonio nullum a coitu vermiculum in ovulo reperiiri oportunit ,

ponunt, ad verba ipsius authoris eos remittimus, propius illa examinaturos. *Sepius*, inquit author, *animaculum masculinum in ovis quæsti*, sed nunquam illud detegere potui, quamvis enim exigua sunt illa *ovula*, admodum tamen magna sunt comparata ad unum *animalculum* ex semine masculine, si vero ovum interius constaret ex liquore claro & pellucido, magis sperarem me *animalculum* esse detecturum, sed cum iam ovorum materia magna ex parte constet ex globulis rotundis variae molis, & liquore aliquo pellucido jam mihi persuadeo me *animalculum* numquam investigaturum, omnem tamen eum in finem addibeo industriam. Hæc si verba authoris solutionem iis non dederint, THELENBACCUS argumentum solvit. Vermes ille spermaticos veros adeo foetus esse pro-pugnat, ut præter tunicam vermiciformem nihil in iis statuat, qua in ipso ovuli ingressu, aut calicis ejus foramine relicta tam paryos eos evadere contendit, ut oculum microscopio licet armatum fugiant.

§. XXX.

Argumentum denique, quod ex similitudine habitus, morum, internorumque affectuum matris cum prole desumunt, solitu difficile non est, ratio enim omnis in alimento posita, quod mater latitanti in utero embryoni subministrat, cuius rei veritas ex plantarum semine satis elucefecit, quod solo mandatum diverso plantas quoque nisi diversas specie, saltem in pluribus distinctas producere con-fuevit, pro ut solum vel siccius fuerit, humidiusve. Nulla igitur urget necessitas recurrenti ad rudi-menta ovulo, ut volunt, in existentia si petatur simi-

similitudinis ratio , quam proles matris quandoque refert exactissimam.

§. XXXI.

Præmissis hucusque præmittendis, repudiata que GONEGII sententia , utpote quæ fœminarum libidini ad omne scelus aditum referat , ultro quidem concedimus eam cogitationum lascivarum in hoc sexu posse esse vim , quæ ovulum deferat ad uterum , quod tamen extraordinaria hac delatione fœcundum reddi negamus . Modus itaque ordinarius , quo ovulum ad uterum fœcundandum defertur , sequens ab authoribus assignari solet :

Ovulum maturum (cujus in & decrementum ex §. pho XVI. videre est) sede sua expulsum utero advehit extraordinarius spirituum humorumque affluxus , natus ex vehementiori titillatione , quam cum lenior mentulæ frictio , tum seminis virilis ejaculatio in vagina , orificioque uteri producit . Nec mirum tantam subito sanguinis , spirituumque congettione circa mulieris partes oriiri ; si enim veneris œstrum , quo maximo corripitur mulier , efficit , ut ad genitales maris partes affusis copiosius spiritibus flaccida ante hasta mirum in modum inflata subsequo sanguine ozius indurescat , affluxus ille in fœminis eo sit major necesse est , quo solet esse ardenter earum præ viris coeundi desiderium .

Confirmare hæc videntur bruta animantia , quorum uterus , tempore , quo luxuriari consuerunt , apertus rubescens invenitur .

Modus igitur , quo ovulum defertur ad uterum non majorem explicandi patitur difficultatem , quam

quam ipsa penis erec^{tio}. Correpta enim mulier, æstu veneris vehementiore spiritus per nervorum tam paris sexti , quam illorum , qui ex osse sacro prodeunt , ramifications copiosissime ad uterum cæterasque genitales partes advolant , quæ simul atque turgescant^{tur} eo indurescant magis , quo major est affusus illis copia sanguinis ; unde fallopianæ rigescunt tubæ , fimbriæ ovaria viginti quasi digitis avidius amplexæ ita premunt , ut ex alterutro ovulum maturius propria partim adjutum gravitate , partim continuo sanguinis affluxu , contractioneque ovarii membranæ pressum delabatur in finibrias , quarum constrictione tubis porro committitur , continuaque pressione , quam a parte superiore inferiorem versus causant musculosæ tubarum fibræ ; sive demum exceptum utero ovulum maris semine im^pregnatum retinetur , foveatur , nutritur , suoque ad uteri latern umbilico accrescit , & conceptio consummata est : inane autem vermiculo spermatico ovulum uterus citra doloris sensum evomere assolet.

§. XXXII.

Quoad etatem duplex moveri solet quæstio , quando scilicet capax puella , & quando rursus in capax concipiendi evadat , quam duplēm quæstionem duobus sequentibus , aliam vero , num ex defecu menstruorum arguenda sit impotentia concipiendi , paragrapho ultimo absolvemus .

§. XXXIII.

Capacitatem concipiendi in puellis nec a certo annorum numero , nec a primordio fluxus menstrui ,

D

strei, sed ab ipsa pubertate nullo spectato tempore reperimus. Ars enim Medica, ut CELSUS ait, annos non numerat, nec certus est juxta GALENUM in Aph. 23. Sec. 3. pubertatis terminus. Accidit quoque nonnunquam, ut duarum pueriarum ætate æqualium altera pueritiam, adolescentiam altera agere videatur, hinc opus est, ut quivis prudentior Medicus ætatem ab ætate, naturam & natura distinguat. Sit ergo sua laus PLATONI, suum & esto encomium ARISTOTELI, cum hic 7. polit. ab anno decimo septimo, ille 3. de leg. a vigesimo ad quadragesimum usque dandam esse operam tradat liberis procreandis, verum nec magister, nec major magistro discipulus hoc in passu audiendus est.

Sacram & nos veneramur, scripturam puellas anno 11. aut 12mo. viripotentes afferentem, sed quemadmodum hanc legem, si nobis tanquam communior ab ea proponatur, reverenter admittimus, sic universalem recusatamus, plurima enim & fide dignissima prostant exempla puellas non inversis naturæ legibus nono jam vel decimo ætatis anno concepisse vid. FRANCHENAU satyr. medi p. 23.

§. XXXIV.

Quemadmodum nec annorum numerus, nec menstruorum initium primam, sic nec reliquam conceptionis capacem ætatem determinat vel fixum certumque senii tempus, vel cessans menstrualis profluvii cursus. Communis Medicorum sententia est, foeminam circum annum 49. vel somum cef-santibus menstruis ad concipiendum esse inhabilem, & tamen tam recentiorum, quam veterum testimoniis probari potest foeminas sexagesimo, & quod ex-

excurrit, ætatis anno menstrua expertas, uterum
gesisse gravidum, & prolem enixas. Instar om-
nium mihi esto VALESCUS de TARANTA cuius ver-
ba in PHILONIO lib. 6. hæc sunt: *vidi, inquit, mulierem*
bona habitudinis quæ post sexagesimum annum habens men-
strua concepit, & peperit filium, & consequenter duos
filios, & erat in sexagesimo septimo anno, quando habuit
ultimum filium, tuo nunc nodum gordeum solve gladio.
Sed quid, VALESCE! opus gladio? nodus ille so-
lutus, si causam hujus tam feræ conceptionis in
perdurante fluxu menstruo reponendam dixeris. Hoc
enim in casu vasa foeminæ a te citatæ adhuc laxa
fatis & elastica erant, factaque bona digestione &
chylicatione plus illa confecit sanguinis, quam in
sui nutrientum opus habebat, hinc facile receptum
uteru embryoñem nutrire potuit, cui alendo nimia
hæc humorum quantitas destinata.

S. XXXV.

Ex cessante fluminis ménstrui cursu terminum
conceptionis non esse repetendum incidenter me-
minimus paragrapho præcedente, recenseri enim
possunt, experientia teste, mulieres plurimæ, quæ
nunquam menstruatæ conceperunt. Vid. HOLLE-
RIUM de m̄rb. intern. cap. 57. in schol. quam in rem &
testis est RONDOLETIUS, qui mulierem *Montishani*
moratam in exemplum adducit, memoratque illam
partu duodeno prius recreatam, quam fluxum passam
menstruum.

Id quod structuram ejusmodi foeminarum exami-
naturo minime portentosum videbitur: est enim id
genus mulierum coloris plerumque fusci, compacti
corporis, gaudent venis pectore & lumbis latioribus,
vox illis personora, & gravis, quas fortitudo, animositas-
que,

que, quam ut plurimum præseferunt, nonnullis ansanis
præbuere compellandi viragini. Et illis secundum
BOERH. §. 667. (præsertim quæ duriores subire co-
guntur labores) strictior fibrarum compages ; sunt &
iis vasa robustiora, quæ dum vi majore in fluida agunt,
hæc magis atterunt, conquassant, miscent, attenuant ;
unde subtiliora exhalantibus ad latera vasculis excepta
continuato vividiore motu ad peripheriæ corporis pro-
pulsa per patula excretoriorum oscula tanquam super-
fluum quid copiosius transpirant, ita ut nihil superva-
canei pro excretione menstrua relinquant, quæ causa
est, cur id foeminarum genus vel per longiora intervalla
& tardius, vel fluxum copia sanguinis minorem, vel nul-
lum omnino subinde experiatur.

Idem, quod FREIND c. 3. de saltatricibus, & nos
ferimus judicium de iis mulieribus, quas vel nimiae curæ
exagitant, vel rerum vexat penuria quarum in numero
& illas reponimus, quibus fortior purgatio frequens est.

Integras præterea reperire est regiones, quarum
habitatrices fluxu menstruo destituntur, ut de *scythicis*
HIPPOCRATES, quas maritorum suorum castra se-
quentium assiduas comites vix menstrua pati, mamma-
rumque fere expertes, exsciatiores, ob strictiorem
quam nanciscuntur, fibrarum compagem maris na-
turam proprius accedere memorat.

His itaque positis necessario (nisi fidem experien-
tiæ, probatissimisque Authoribus reculare velis) infe-
rendum, non esse negandam concipiendi potentiam
mulieri ob defectum sanguinis, quem hic sexus men-
strualiter exterius effundere affolet ; sufficit enim,
tanta si adsit superfici humoris copia, quo foetus utero
inclusus nutriatur, & ad tempus suæ exclu-
sionis sustentetur.

F I N I S.

Strasburg, Med. Diss., 1. Ambodick-
Beucke

X 241 8820

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

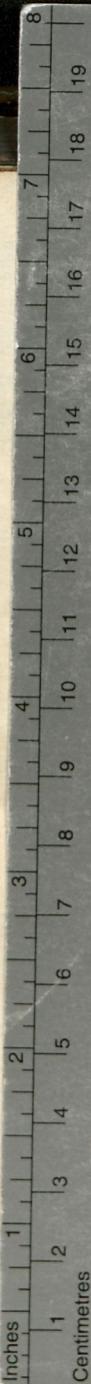
Yellow

Green

Farbkarte #13

Cyan

Blue

A. M. D. G.

DISSERTATIO IN AVGVRALIS
MEDICO-PHYSIOLOGICA

DE
CONCEPTIONE,

QVAM

DIVINA FAVENTE GRATIA
GRATIOSÆ FACVLTATIS MEDICÆ
INDVLTV

PRO GRADV DOCTORIS

IMPETRANDO

SOLENNI ERVDITORVM EXAMINI
SVBMITIT

LUDOVICVS BALDINGER,

BAADENSIS - HELVETVS

AVTHOR.

AD DIEM 10. MAJI 1747.
h. l. q. c.

ARGENTORATI,
Litteris SIMONIS KÜRSNERI, Cancell. Typogr.